

SEMESTERBESKRIVELSE

SYGEPLEJERSKEUDDANNELSEN

AABENRAA

1. semester

September-hold 2026

Gældende fra efterår 2026
(ændringer kan forekomme)

Rev. 01.10.26

Indholdsfortegnelse

Semestrets indhold og tilrettelæggelse	3
Studieaktivitetsmodel: Ordinær uddannelse	5
Tema for 1. semester - Observation og vurdering af patient og borgers sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge	6
Tidsplan for 1. semester gældende for september-hold 2026	8
Oversigt over obligatoriske forhold på 1. semester	9
Aktiviteter, der udgør forudsætningskrav	9
Obligatoriske studieaktiviteter	10
Bogliste for 1. semester efterår 2026	11
Den teoretiske del	12
Sygeplejefaget 10 ECTS	12
Filosofi/religion og etik (Kommunikation og sygeplejeetik) 1 ECTS	19
Farmakologi 1 ECTS	22
Videnskabsteori og forskningsmetodologi 3 ECTS	23
Folkesundhed epidemiologi og miljø 1 ECTS	25
Anatomi – Fysiologi – Genetik 6 ECTS	26
Biokemi og biofysik 2 ECTS	28
Mikrobiologi herunder bakteriologi, virologi og parasitologi samt infektionshygiejne 4 ECTS	29
Patientfortælling	31
Praktiske og teoretiske fremlæggelser af grundlæggende sygepleje	34
Den kliniske del	36
Individuel skriftlig teoretisk eksamen på 1. semester	37

Semestrets indhold og tilrettelæggelse

Semesterbeskrivelsen er en oversigt over perioden og skal ses som en udbygning af de bestemmelser, som er beskrevet i studieordningen. Semesterbeskrivelsen er udarbejdet på baggrund af relevante bekendtgørelser, studieordningen og evalueringer.

Semesterbeskrivelsen er gældende for et bestemt hold studerende og udkommer i elektronisk form og skal anvendes sammen med studiehåndbogen. Studiehåndbogen findes på **itslearning**, som er UC Syd's læringsportal.

Uddannelsens kerneopgave er at:

- Vi vil matche velfærdssamfundets behov for uddannelse og forskning med henblik at udvikle og styrke professionsidentitet, herunder udvikle og styrke professionel dømmekraft.
- Vi vil bidrage til at udbyde bæredygtige uddannelsesforløb indenfor grund – og efter –, videreuddannelse.
- Vi vil bidrage til Regionens og professionernes udvikling med værdibaseret undervisning på højt niveau, med grund –, efter – og videreuddannelse, anvendt forskning og internationalt udsyn.
- Vi vil skabe en stærk relation mellem teori, empiri og praksis, så studerende udvikler kompetencer med hoved, hånd og hjerte for at kunne vurdere borgerens og samfundets behov for sundhed og handle på baggrund af dette, og forholder sig kritisk, etisk og empatisk.

På uddannelsen er der særligt fokus på:

- Refleksiv praksislæring (RPL)
- Fundamentals of Care (FoC)
- Trivsel i fællesskaber
- Bæredygtighed

Semesterets opmærksomhedspunkter er:

At være studerende, herunder at være studieaktiv og indgå i samarbejdsrelationer med undervisere og medstuderende.

Semesterbeskrivelsen beskriver læringsudbyttet, fagenes indhold og temaer, samt de studieaktiviteter og bedømmelser semestret indeholder.

Under hvert fagområde listes indhold og den tilhørende basislitteratur således, at semesterbeskrivelsen danner grundlag for anskaffelse af lærebøger. Basislitteratur består af lærebøger, forskningsbaseret litteratur og forskningslitteratur. Der kan i løbet af semesteret komme yderligere litteratur af aktuel karakter.

Studerende er selv ansvarlige for at fremskaffe den opgivne basislitteratur.

Studerende kan ikke forvente at låne al basislitteratur på biblioteket på Campus Aabenraa, da der kun er få eksemplarer af hver basisbog til udlån.

Forklaring til litteraturlisten:

* Stjerne angiver tekster fra boglisten. Disse er samlet i en særskilt oversigt.

Online: Litteratur, der findes elektronisk - efterfulgt af link til Internet-adressen.

Semesteransvarlig:

Helle Palmelund Jessen hpje@ucsyd.dk

Undervisere på 1. semester:

AESK: Anja Eskildsen aesk@ucsyd.dk

AGKN: Anne-Grete Knudsen agkn@ucsyd.dk

BMEI: Bo Meier bmei@ucsyd.dk

CVAA: Camilla Vestergaard Aarøe cvaa@ucsyd.dk

DBKJ: Ditte Kjær dbkj@ucsyd.dk

HPJE: Helle Palmelund Jessen hpje@ucsyd.dk

LKOG: Line Kirk Øgendahl lkog@ucsyd.dk

LSPE: Lisbeth Søholm Petersen lspe@ucsyd.dk

MGSO: Maria Gravgaard Sørensen mgso@ucsyd.dk

NBAR: Nadia Barouni-Fellner nbar@ucsyd.dk

PBJE: Pia Bonde Jensen pbje@ucsyd.dk

PVEJ: Pia Lysdal Veje pvej@ucsyd.dk

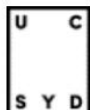
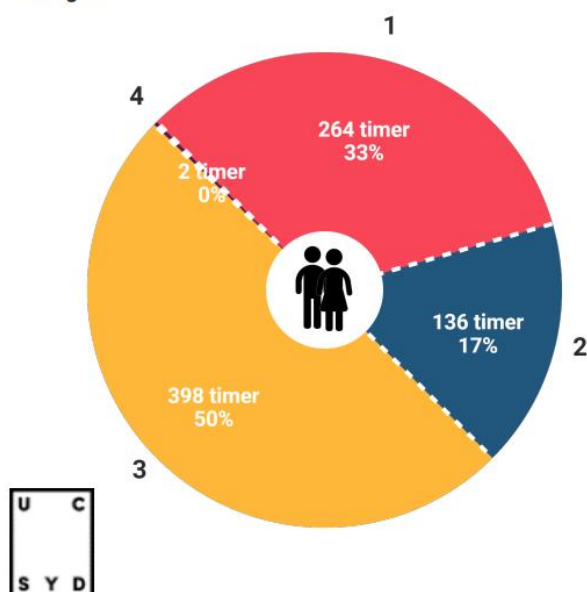
Studieaktivitetsmodel: Ordinær uddannelse

Studieaktivitetsmodellen er en samlet visuel oversigt over fordelingen 1. semesters studieaktiviteter og den studerendes forventede arbejdsindsats.

Studieaktivitetsmodellen

Studieaktivitetsmodel 1. semester ordinær

800 timer i alt
30 ECTS points
20 uger

Kategori 1

Undervisere har hovedansvaret for studieaktiviteterne, og studerende har et medansvar gennem forberedelse og deltagelse. Både studerende og underviser deltager.

Introduktion. Forelæsning, klasse- undervisning og fælles undervisning. Kollektiv vejledning, studenter fremlæggelser med feedback, simuleret klinisk undervisning i færdigheds-lab. Debriefing af klinisk undervisning. Semesterprøve. Evaluering.

Kategori 2

Undervisere har hovedansvaret for rammesætning af læringsaktiviteterne, og studerende har hovedansvar for aktiv deltagelse i de tilrettelagte studieaktiviteter. Kun studerende deltager.

Læringsgruppearbejde fx i fordybelsesuger
Autentisk klinisk undervisning.

Kategori 3

Studerende har hovedansvaret for studieaktiviteterne, og undervisere har medansvar for at rammerne er til stede. Kun studerende deltager.

Forberedelse. Udarbejde forudsætningskrav. Læse og dokumentere supplerende litteratur. Studiegruppearbejde.

Kategori 4

Studerende har hovedansvaret for læringsaktiviteterne, og undervisere har medansvar for at rammerne er til stede. Både studerende og underviser deltager.

Samtale om og feedback på opgaver.
Studievejledning
Individuel vejledning.

Tema for 1. semester - Observation og vurdering af patient og borgers sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge

Temaet retter sig mod at observere, identificere, analysere og vurdere patienter/borgers sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge inden for sygeplejerskens virksomhedsområde.

Fokus er *at opnå viden om og færdigheder* i at systematisere viden, planlægge, udføre og vurdere, sygeplejeinterventioner i samspil med patienter/borgere.

Efter 1. semester har den studerende opnået følgende mål for læringsudbytte:

Læringsudbytter for viden:

- 1) har viden om menneskets anatomi, fysiologi og patofysiologi, herunder mikrobiologi
- 2) har viden om og kan reflektere over videnformer til systematisk at observere, planlægge, udføre og vurdere sygeplejeinterventioner i samspil med patient og borger
- 3) har viden om og kan reflektere over viden om individuelle forholds indflydelse på menneskers oplevelser og reaktioner ved sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge.
- 6) har viden om sygeplejerskens virksomhedsområde
- 7) har viden om sygeplejefagets værdier, teorier, begreber og metoder
- 9) har viden om professionens anvendelse af teknologi i pleje
- 10) har viden om hvad det vil sige at være patient
- 12) har kendskab til innovation som metode til forandring af praksis
- 13) har viden om og kan forklare den kommunikative betydning i forhold til dialog og relationsskabelse
- 17) har viden om videnskabsteori, forskningsmetode og modeller for evaluering, kvalitetssikring og -udvikling samt relatere denne viden til forsknings- og udviklingsarbejde i professionspraksis

Læringsudbytter for færdigheder:

- 1) anvende klinisk beslutningstagen ud fra forskellige former for viden på udvalgte patientsituationer til systematisk at observere, vurdere, evaluere og justere sygepleje på individniveau
- 2) anvende udvalgte sygeplejefaglige interventioner i stabile pleje- og behandlingsforløb
- 3) kan beskrive medicinhåndtering
- 5) beskrive elementer i vejledning af patient og borger
- 7) beskrive situationsbestemt kommunikation, vejledning og rådgivning i samspil med patient og borger i professionsfaglig og tværprofessionel praksis
- 11) kan søge og vurdere praksis-, udviklings- og forskningsviden relateret til at vurdere patienter/borgers sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge og kan anvende forskellige studiemetoder i tilrettelæggelse af egen læring samt herunder indgå i forpligtende samarbejde med andre

Læringsudbytter for kompetencer:

- 11) beskrive professionsrelevant teknologi, herunder informations- og kommunikationsteknologi i den relevante kontekst
- 12) beskrive kvalitetssikring og kvalitetsudvikling i relation til observation og vurdering af patient og borgers sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge

14) forstå og identificere egne læreprocesser og udviklingsbehov

Kilde: Tallene refererer til Uddannelsesbekendtgørelsens bilag 1 og til progression i uddannelsen, jf. studieordning.

Fordeling af fagområder

ECTS-point	Teoretisk	Klinisk
Sundhedsvidenskabelige fagområde		
Sygepleje	10	1
Ergonomi	1	
Farmakologi	1	
Forskningsmetodologi/videnskabsteori	3	
Folkesundhed – epidemiologi og miljø	1	
Naturvidenskabelige fagområde		
Anatomi/fysiologi/genetik	6	
Biokemi og biofysik	2	
Mikrobiologi	4	
Humanvidenskabelige fagområde		
Filosofi/religion og etik	1	

Tidsplan for 1. semester gældende for september-hold 2026

01.09.2026 – 31.01.2027

Der er klinisk undervisning i uge 41 for begge klasser (24 timer som fordeles over flere dage)

Bedømmelser 1. semester

Intern individuel teoretisk **skriftlig eksamen d. 21.01.2027**

Forudsætning for at gå til eksamen og evt. omprøve:

Aktiviteter, der udgør forudsætningskrav skal være gennemført og dokumenteret i itslearning jf.

”Oversigt over obligatoriske forhold på 1. semester” senere i denne semesterbeskrivelse.

Mødepligten skal være opfyldt jf. Uddannelsesbekendtgørelsen. Ved ikke opfyldt mødepligt gives ét afhjælpningsforsøg, som skal være opfyldt, før den studerende kan indstille sig til eksamen.

Forudsætning for og bedømmelse af skriftlige opgaver

En studerende, der under en eksamen skaffer sig eller giver en anden studerende uretmæssig hjælp til besvarelse af en opgave eller benytter ikke tilladte hjælpemidler får ikke bedømt sin besvarelse og bliver noteret som et prøveforsøg (Eksamensbekendtgørelsen).

Ved aflevering af besvarelsen foretages en plagieringskontrol. Hvis denne viser et resultat på 20% plagiat eller derover, vil sagen blive undersøgt nærmere. Plagiat indebærer, at den studerende uretmæssigt udgiver andres arbejde for sit eget eller at den studerende anvender eget tidligere bedømte materiale uden henvisning. Uddannelsesinstitutionen kan i tilfælde af plagiat, undlade at bedømme en opgave, hvorved den studerende mister et prøveforsøg. Ved gentagne tilfælde kan den studerende bortvises (Eksamensbekendtgørelsen).

Det er ikke tilladt at bruge KI chatbotter som ChatGPT og lignende til eksamen på 1. semester.

Besvarelsen bedømmes efter 7-trins-skalaen og bedømmelsen fremgår af WiseFlow senest den 08.02.27

Omprøve

Ved ikke bestået eksamen eller ved mistet prøveforsøg tilrettelægger uddannelsesinstitutionen tidspunkt for omprøve (Eksamensbekendtgørelsen).

Dato for 1. omprøve den 18.02.2027

Voteringsfrist for 1. omprøve den 26.02.2027

Ved ikke bestået prøve eller ved mistet prøveforsøg i forbindelse med 1. omprøve, tilrettelægger uddannelsesinstitutionen tidspunkt for 2. omprøve, dog tidligst 2 uger efter 1. omprøve.

Oversigt over obligatoriske forhold på 1. semester

I semesteret er der både aktiviteter, som udgør forudsætningskrav og obligatoriske studieaktiviteter, der skal gennemføres.

Forudsætningskrav kan både være deltagelsespligt og mødepligt i udvalgte studieaktiviteter/ læringsforløb jf. studieordningen.

Deltagelsespligten kan fx omfatte samarbejde med medstuderende og undervisere, deltagelse i gruppearbejde og udarbejdelse af forudsætningskrav.

Fremmøde i undervisningen vil blive registreret. Hvis der er mere end 20% fravær, vil den studerende blive indkaldt til samtale med henblik på en afklaring af det videre uddannelsesforløb.

Mødepligt omfatter fysisk tilstedeværelse i undervisningen.

Mål, krav til indhold, rammer samt feedback og bedømmelse i forhold til aktiviteter, der udgør forudsætningskrav er præciseret under beskrivelsen af den enkelte aktivitet senere i semesterbeskrivelsen.

Aktiviteter, der udgør forudsætningskrav

Forudsætningen for deltagelse i eksamen er, at alle forudsætningskrav skal være opfyldt den angivne dato eller senest 1 uge før eksamen.

Hvis ikke forudsætningskravene er opfyldt senest 1 uge før eksamen, har den studerende mulighed for at lave ét afhjælpningsforsøg for at opfylde forudsætningskravene.

Såfremt alle forudsætningskrav ikke er opfyldt på eksamensdagen, bruges der et prøveforsøg.

Opfyldelsen af forudsætningskrav skal ske ved afhjælpning før man kan gå til næste prøveforsøg.

Form og indhold af afhjælpningsforsøg gives af den ansvarlige underviser eller den semesteransvarlige senest 1 uge før eksamensdatoen.

Ikke opfyldt forudsætningskrav registreres som anvendt prøveforsøg. Undtaget er dokumenteret sygdom eller bevilliget dispensation ved særlige omstændigheder (Eksamensbekendtgørelsen).

Uge/dato	Aktivitet
Uge 41	Klinisk undervisning – mødepligt i min. 24 timer
12. okt. '26 (Kl. 23.59)	Patientfortælling – se beskrivelse senere i semesterbeskrivelsen
Se skema i TimeEdit	Praktiske og teoretiske fremlæggelser af grundlæggende sygepleje i simulationslokalerne – se beskrivelse senere i semesterbeskrivelsen

Obligatoriske studieaktiviteter

Obligatoriske studieaktiviteter, der ikke er forudsætningskrav for at kunne gå til eksamen, skal gennemføres jf. studieordningen som en del af mødepligten.

Ved manglende fremmøde kontaktes den studerende med henblik på den videre plan for den obligatoriske studieaktivitet.

Dato/uge	Aktivitet
Se skema i TimeEdit	Undervisning i hjerte-lunge-redning
Se skema i TimeEdit	Introduktion til klinisk undervisning og klinisk uddannelsesplan

Bogliste for 1. semester efterår 2026

Lærebøger, som vi anbefaler at købe, da de anvendes på mere end ét semester og/eller hvor stort set hele bogen anvendes.

-
- * Bojsen-Møller, M.J. & Nielsen, O.F. (2024) *Anatomi og fysiologi - hånden på hjertet*. 3. udg. Munksgaard. ISBN: 9788702400274
 - * Hansen, LB & Østergaard, C (2024). *Mikrobiologi – Hånden på hjertet*, 4. udg., København: Munksgaard. ISBN: 9788702399424
 - * Hegelund, S (2022). *Akademisk argumentation: skriv overbevisende opgaver på de videregående uddannelser*, Frederiksberg: Samfundslitteratur. ISBN: 9788759306833.
 - * Hjortsø, M & Malling, C (red.) (2017). *Sygeplejebogen 1 – profession og patient*, 5. udg., København: Gads Forlag. ISBN: 9788712054023
 - * Hjortsø, M & Malling, C (red.), (2017). *Sygeplejebogen 2 - grundlæggende behov*, 5. udg., København: Gads Forlag. ISBN 9788712054047
 - * Hoffmann, E & Vestergaard, K (red.) (2022). *At studere sygepleje – Find din vej igennem sygeplejerskeuddannelsen*, 3. udg., København: Gad. ISBN: 9788712066026
 - * Maglekær, KM og Veje, PL (red.) (2025). *Sygeplejeprocedurer og -teknikker*, 4. udg., København: Gads Forlag. ISBN: 9788712078548 trykt bog / 9788712804673 I-bog
 - * Martinsen, B & Dreyer, P. & Norlyk, A. (2025). *Sygeplejens superhelte - sygeplejeteoretikere der styrker klinisk praksis*, 2. udg., København: Munksgaard, ISBN: 9788702434279
 - * Mogensen, M. og Böcher, M. (2021). *Ergonomi. Forflytnings- og arbejdsteknik*. 3. udgave. København: Munksgaard. ISBN: 978-87-628-1446-7
 - * Nielsen, DA; Hjørnholm, TQ & Jørgensen, PS. (2024). *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. 2. udg. Frederiksberg: Samfundslitteratur. ISBN: 9788759341056 trykt bog/ ISBN: 9788759345160 e-bog
 - * Nielsen O.F. & Bojsen-Møller M.J. (2024). *Biokemi og genetik - Hånden på hjertet*, 1. udg., København: Munksgaard. ISBN: 9788762818576
 - * Olsen, I & Hallin, SP (2024). *Farmakologi - Hånden på hjertet*, 4. udg. København: Munksgaard. ISBN: 9788702400267
 - * Thisted, J (2024). *Forskningsmetode i praksis: projektorienteret videnskabsteori og forskningsmetodik*. 3. udgave. Kbh.: Munksgaard. ISBN: 9788702404357
 - * Vilstrup, D.L., Bennich, B.B. og Pihl, G.T. (2023). *Basal epidemiologi og statistik*. 2. udgave København: Munksgaard. ISBN: 9788702345315

Herudover anbefales følgende bøger som opslagsbøger gennem uddannelsen:

Nørgaard, JR. (2015). *Medicinske fagudtryk: en klinisk ordbog med kommentarer*, 4. udg., København: Dansk Sygeplejeråd: Nyt Nordisk Forlag. ISBN 9788717042056. (Bogen er ikke pensum, men en nyttig håndbog som kan bruges i mange fag, også efter endt uddannelse)

Den teoretiske del

Sygeplejefaget 10 ECTS

Mål

Faget sigter mod, at den studerende:

- kan beskrive sygeplejerskens kernekompetencer, hvad der kendetegner sygeplejen som profession, hvad det vil sige at være professionel og kan beskrive elementer af sundhedsvæsenets opbygning (V6, V7)
- kan beskrive hvad det vil sige at være patient med særlig fokus på oplevelsen af afhængighed i forbindelse med kropspleje, og kan reflektere over hvilken betydning, dette har for sygeplejerskens rolle (V10)
- kan beskrive og reflektere over menneskers oplevelser og reaktioner ved sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge (V3)
- Kan beskrive elementer af udvalgte omsorgsteorier
- kan beskrive professionens anvendelse af teknologi i plejen, herunder informations-kommunikationsteknologi (V9, K11)
- kan beskrive elementer af innovation til forandring af praksis (V12)
- kan beskrive og forklare behovsteorier og reflektere over, hvordan denne viden kan anvendes i forhold til en konkret patientsituation (V2, V3, V7)
- kan beskrive og forklare den grundlæggende sygepleje i forhold til immobilisering - herunder principper ved forflytninger og egne arbejdsstillinger (V1, V2, V3, V6, V7, V9, F1)
- kan anvende klinisk beslutningstagning ud fra inddragelse af forskellige former for viden i forhold til grundlæggende sygepleje til udvalgte patientsituationer, herunder anvendelse af model for praktisk færdigudøvelsen, til systematisk at observere, udføre, vurdere, evaluere og justere sygepleje på individniveau (F1, F2, V2, K12)
- opnår grundlag for at tilrette egen læring og indgå i forpligtigende samarbejde med andre (K14)
- kan yde sygepleje til personer med og uden vejtrækning ved at reagere og handle hensigtsmæssigt i forbindelse med almindeligt forekommende ulykker (F2)
- kan søge og anvende praksis-, udviklings- og forskningsviden i relation til en konkret patientsituation (V17)
- kan beskrive kvalitetssikring og kvalitetsudvikling i relation til observation og vurdering af patient og borgers sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge (K12)

Undervisningen har fokus på følgende emner:

Introduktion til studiet generelt

- Undervisnings-og studiemetoder
- Hvad vil det sige at være studerende
- Lær hinanden at kende aktiviteter

- Innovationsdag med processer til udvikling af sygeplejen

Sygeplejens virksomhedsområde med fokus på følgende aspekter:

- Sygepleje som fag og profession - herunder lovgivninger og Sundhedsstyrelsens 12 problemområder.
- Klinisk beslutningstagen
- Sundhedsvæsnets opbygning og opgaver
- Velfærdsteknologi i sygeplejen

Patientologi med fokus på:

- Hvad vil det sige at være patient
- Kroppens betydning
- Den moderne patient

Omsorg med fokus på:

- Omsorg som fænomen - herunder udfordringer og vilkår i et samfundsperspektiv
- Omsorgsteorier - Kari Martinsen og Katie Eriksson

Sundhed og sygdom med fokus på:

- Sundheds- og sygdomsopfattelse
- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Mestringsteorier af Richard S. Lazarus og Aron Antonovsky

Sygepleje relateret til menneskets grundlæggende behov med fokus på:

- Grundlæggende behov
- Udvalgte teoretikers perspektiv på grundlæggende behov og sygepleje herunder D. Orem og V. Hendersons behovsteorier

Sygepleje relateret til den immobile patient med fokus på:

- Aktivitet og immobilitet
- Innovation i relation til den immobile patient

Sygepleje med fokus på grundlæggende kliniske færdigheder

- Hygiejniske principper – håndhygiejne, sengeredning
- Personlig pleje – krop og velvære
- Uniformsetikette
- Blodtryk, Puls, temperatur- og respirations måling
- Hjælp til spisning
- Udskillelse af affaldsstoffer – herunder katerisering
- Lejring – forebyggelse af tryksår

Hjerte-lungeredning til personer med og uden vejrtrækning i forbindelse med ulykker og sygdomme

Forberedelse til autentisk klinisk undervisning

- Rollen som studerende og den studerendes ansvarsområde
- Tavshedspligt
- Uniformsetikette
- Obligatorisk studieaktivitet i klinikken

Undervisningens tilrettelæggelse

- Dialogbaseret undervisning
- Studenter fremlæggelser med feedback
- Analyse og refleksion af teoretiske begreber og praksisnære patientsituationer
- Færdighedstræning og simulationsundervisning
- Autentisk klinisk undervisning
- Innovations- og problembaseret læring
- Studenterarbejde med studiespørgsmål med mulighed for feedback
- Vejledning og feedback ved undervisere
- 2 fordybelsesuger
 - Om grundlæggende behov
 - Om den immobile patient

Bedømmelser

Faget bedømmes ved semesterets interne individuelle teoretiske skriftlige eksamen

Basislitteratur

Virksomhed som sygeplejerske

Bekendtgørelse af lov om social service. LBK nr 1129 af 22/09/2025 Kap 1+2 samt Afsnit VII Kap 24 = 9 sider. Online: [Serviceloven](#)

Bekendtgørelse af sundhedsloven. LBK nr 275 af 12/03/2025 Afsnit I § 1-6, afsnit III § 15-17+ 20-21 = 5 sider Findes online: Sundhedsloven: [Sundhedsloven](#)

Bekendtgørelse af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien (Psykiatriloven). LBK nr 185 af 01/02/2022. Kap. 1+2 = 3 sider. Online: [Psykiatriloven](#)

Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i sygepleje, BEK, nr. 978 af 23/06/2022. (Uddannelsesbekendtgørelsen): [Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i sygepleje](#)

Fredskild, T.U. (2021). Velfærdsteknologi', I: T. Risager (Red.), *Borgernær sygepleje grundbog om sygepleje i det nære sundhedsvæsen*. FADL (s.360-367 & side 372-376 =13 sider)
Teksten ligger indscannet på itsearning

Gars, U. (2017). TEKU-modellen – et fælles sprog til at forstå, tænke og tale om teknologien i arbejdslivet' I: T.U. Fredskild & D. Dalkjær (Red.), *Velfærdsteknologi i sundhedsvæsenet* 2. Udg. Gads Forlag. Side 169-188 = 19 sider Teksten ligger indscannet på itslearning.

Haase, K. & Tvistholm (2023) Patientens perspektiv i klinisk beslutningstagen' I: D.B. Danbjørg & N. Tvistholm (Red.), *Patient Grundbog i sygepleje* 3.udg. Munksgaard (s. 29-37) = 9 sider Teksten ligger indscannet på itslearning.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet, KL og Danske regioner (2023, 8. december) *Nationale mål for sundhedsvæsenet*. Findes på internettet: [NATIONALE MÅL FOR SUNDHEDSVÆSENET – 2024](#) = 30 sider

Nielsen, C. K & Skovgaard, A.M. & Stenholt, B. (2007). Model for at lære praktisk sygepleje. *Sygeplejersken* (nr. 17, s. 60-64) Teksten ligger indscannet under ressourcer. = 5 sider

Nielsen, S.B. (2021). Organiseringen af borgernær sygepleje. I: T. Risager (Red.), *Borgernær sygepleje: grundbog om sygepleje i det nære sundhedsvæsen* (s. 276-284; 289-293). FADL's Forlag. (Teksten ligger indscannet) = 12 sider

* Veje, PL (2019). Planlægning I: K.M. Maglekær og P.L. Veje, (Red.), *Sygeplejeprocedurer og -teknikker* (3. udg. s.24-30). Gads Forlag. = 7 sider

Vilstrup, DL (2023). Sundhedsvæsenet som ramme for klinisk sygepleje I: S. Jastrup & D.H Rasmussen (red.) *Klinik Grundbog i sygepleje* (3.udg. s. 56-77) Munksgaard. = 21 sider Teksten ligger indscannet på itslearning.

Indenrigs- og sundhedsministeriet (23. september 2024) *Sundhedspersoners tavshedspligt*. [online] Tilgængelig fra: [Sundhedspersoners tavshedspligt | Indenrigs- og Sundhedsministeriet](#) =1 side

Patientologi

* Grimshaw Aagaard, SLS; Berthelsen, CB (2017). 'Patientologi: Studiet af patient og pårørende oplevelse af sygdom og lidelse'. I: Hjortsø, M & Mallings, C (red.), *Sygeplejebogen 1 – profession og patient*, 5. udg., København: Gad. Side 58 - 70 = 12 sider

Lassen, T. (2023). Patienten før og nu. I: N. Tvistholm & D. Boe Danbjørg (red.), *Patient: grundbog i sygepleje* (3. udgave), (s. 50-65 af 472). Findes indscannet = 16 sider

Lomborg et al., (2005). 'Body care experienced by people hospitalized with severe respiratory disease'. *Journal of Advanced Nursing* nr. 3, side 262-271. Online på: <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2005.03389.x> = 9 sider

Martinsen, B (2013). 'Fysisk afhængighed – når kroppen svigter', I: Graubæk, AM (Red.), *Patientologi – At være patient*, 2. udg., København: Gad. Side 127-139 = 12 sider.

* Nielsen, B; Hjortsø M, (2017). 'Krop og køns betydning i klinisk sygepleje', I: Hjortsø, M & Mallings, C (red.), *Sygeplejebogen 1 – profession og patient*, 5. udg., København: Gad. Side 167-181 = 14 sider.

Omsorg

Delmar, C. (2013). 'Tiltrædelsesforelæsning: Professionel omsorg for patient og pårørende – hvor svært kan det være?'. *Klinisk sygepleje* nr. 2, side 8-20. Findes i databasen Idunn: [Databaser - Sygeplejersker - UC SYD Biblioteket at UC SYD - University College South Denmark](#) Log ind på Idunn via linket, skriv titlen i søgefeltet og tryk på luppen for at søge. = 12 sider

Eriksson, K (2006). *Omsorgens idé*, København: Munksgaard. Side 17-20 og 77-81 = 9 sider

Hall, EOC & Harder, I (2023). 'Teoriudvikling i sygepleje', I: Frederiksen K, og Eckhardt, M. (red.) *Fag - grundbog i sygepleje*, 3. udg., København: Munksgaard. Side 213-229 = 17 sider.

* Nielsen, B. (2017). 'Perspektiver på omsorg og sygepleje'. I: Hjortsø, M & Mallings, C (red.), *Sygeplejebogen 1 – profession og patient*, 5. udg., København: Gad. Side 31-40 = 12 sider

Overgaard, A.E. (1997). Kari Martinsen - Sanselig sygepleje. *Sygeplejersken* Nr. 7, s. 18-22. Online: [Kari Martinsen: Sanselig sygepleje | dsr.dk](#) = 5 sider

Overgaard, A.E. (1997). Katie Eriksson – Lidelsen i fokus. *Sygeplejersken* Nr. 8, s. 32-44. Online: [Katie Eriksson - lidelsen i fokus | dsr.dk](#) = 4 sider

Overgaard, A. og Jørgensen, B. (2014). 'Sundhed, omsorg og lidelse', I: Kamp Nielsen, B (red.) *Sygeplejebogen 3: Teori og metode*, 4. udgave, København: Gad. Side 71-72 og 78-81. Teksten ligger indscannet på itslearning = 6 sider

Grundlæggende behov

*Dreyer, P. & Schmidt, B. (2025) 'Med Henderson på intensiv', I: Martinsen, B. Dreyer, P. & Norlyk, A. (red.) *Sygeplejens superhelte – sygeplejeteoretikere der styrker klinisk praksis*, København: Munksgaard. Side 161-181 = 20 sider

Laugesen, B., Grønkjær, M., Kusk, K.H., Kitson, A. & Voldbjerg, S.L. (2021). Præsentation af begrebsrammen FoC. I: I. Poulsen, T. L. Damsgaard & M. Grønkjær (red.), *Fundamentals of care*. Munksgaard. Side: 15-32 = 18 sider

* Nielsen, B (2017). 'Perspektiver på omsorg og sygepleje', I: Hjortsø, M & Mallings, C (red.), *Sygeplejebogen 1 – Profession og patient*, 5. udg., København: Gad. Side 27-31 = 5 sider

*Norlyk, A & Beck, M. (2025). 'Med Orem i et tværsektorielt patientforløb', I: Martinsen, B. Dreyer, P. & Norlyk, A. (red.) *Sygeplejens superhelte – sygeplejeteoretikere der styrker klinisk praksis*, København: Munksgaard. Side 183-197= 14 sider

Hjerte-lungeredning

Christensen Højgaard, P; Barnung, S og Steinmetz, J (2009). 'Mekanisk hjertemassage'. *Ugeskrift for Læger* nr. 35, side 2463-2465 = 3 sider.

Dansk Røde Kors, *Mobil førstehjælp*, App til smartphone = ca. 20 sider

Sygepleje med fokus på grundlæggende kliniske færdigheder (Simulationsundervisning)

* Bergstrøm, G (2017). 'Defækation'. I: Hjortsø, M & Mallings, C (red.), *Sygeplejebogen 2 - Grundlæggende behov*, 5. udg., København: Gad. Side 124 -141 = 17 sider

* Bergstrøm, G (2017). 'Vandladning'. I: Hjortsø, M & Mallings, C (red.), *Sygeplejebogen 2 - Grundlæggende behov*, 5. udg., København: Gad. Side 143 – 163 = 20 sider.

* Dahl, L (2017). 'Kredsløb'. I: Hjortsø, M & Mallings, C (red.), *Sygeplejebogen 2 - Grundlæggende behov*, 5. udg., København: Gad. Side 47 - 63 = 16 sider

Darwish, M, Sørensen, M.T, Villadsen, D.B (2024). 'Mundhygiejne – et indsatsområde som kræver tværprofessionel nytænkning' *Sygeplejevidenskab.dk Fag, Disciplin & Fagkundskab* Online: <https://kortlink.dk/2tu5f> = 10 sider

Holst, M., Hansen, T. S., & Jensen, P. S. (2023) Ernæringspraksis har stor betydning for den gode måltidsoplevelse. *Fag & Forskning, Sygeplejersken*. Online: <https://kortlink.dk/2uu62> =10 sider

* Maglekær, KM og Veje, PL (red.) (2025). *Sygeplejeprocedurer og -teknikker*, 4. udg., København: Gad. Kap. ,1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 23 = 107 sider

* Maglekær, KM (2017). 'Temperaturregulering'. I: Hjortsø, M & Mallings, C (red.), *Sygeplejebogen 2 - Grundlæggende behov*, 5. udg., København: Gad. Side 207 -224 = 17 sider

* Mahler, PR (2017). 'Respiration'. I: Hjortsø, M & Mallings, C (red.), *Sygeplejebogen 2 - Grundlæggende behov*, 5. udg., København: Gad. Side 30-45 = 15 sider

Nielsen, B. F. R (2024, 10.september) Mind the Gab: Rødme og cyanose kan overses på højpigmenteret hud -redskaber til at observere huden vil højne patientsikkerheden og bør indføres som standard på sygeplejerskeuddannelsen *Sygeplejevidenskab* Findes på nettet: <https://doi.org/10.62680/FA2924> side 1-8 = 8 sider

* Nøddeskou, LH (2017). 'Personlig hygiejne'. I: Hjortsø, M & Mallings, C (red.), *Sygeplejebogen 2 - Grundlæggende behov*, 5. udg., København: Gad. Side 252-267 = 15 sider

Region Syddanmark (u.å) *Arbejdsdragt (Uniformer)* version 5.1 SHS Hygiejne - Arbejdsdragt (uniformer), ver. 5.1

Stær, J. (2025) 'Den korrekte påklædning-det skal du vide' *Sygeplejersken* Studiestart nr. 3.5 Findes online: [https://dsr.dk/fag-og-udvikling/sygeplejersken/fagbladet-sygeplejersken/studiestart-2025/den\[1\]korrekte-paaklaedning-det-skal-du-vide](https://dsr.dk/fag-og-udvikling/sygeplejersken/fagbladet-sygeplejersken/studiestart-2025/den[1]korrekte-paaklaedning-det-skal-du-vide) = 2 sider

Tracey, A; Pedersen, U; Bæch, SB (2021). 'Trin-for- trin guide til mundhygiejne'. *Fag & Forskning* nr. 2. Online: Trin-for-trin guide til mundhygiejne = 2 sider

Veje, PL; Chen, M; Jensen, CS og Sørensen, J 2019, 'Bed bath with soap and water or disposable wet wipes: Patients' experiences and preferences', i *Journal of Clinical Nursing* nr. 11-12, = 10 sider.

Veje, PL; Chen, M; Jensen, CS; Sørensen, J & Primdahl, J (2019). 'Effectiveness of two bed bath methods in removing microorganisms from hospitalized patients: A prospective randomized crossover study'. *American Journal of Infection Control (AJIC)*, vol. 48 (nr. 6). Online: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0196655319309034?via%3Dihub>
OBS: hvis du sidder hjemme, skal du logge på ITS learning inden du klikker på linket. = 6 sider

Sundhed og sygdom

Nielsen, BFR (2019). 'Sundhed og sygdom'. I: Hundborg, S (red.), *Sygepleje - Klinisk lederskab: Bind 2*, Kbh.: FADLs forlag. Side 159-175 = 16 sider

* Støier, L (2017). 'At blive syg – reaktioner og mestring'. I: Hjortsø, M og Mallings, C (red.), *Sygeplejebogen 1 - Profession og patient*, 5. udg., København: Gads Forlag. Side 115-132 = 17 sider

Sundhedsministeriet (2021). *Danskernes Sundhed - Den Nationale Sundhedsprofil 2021* s. 1-14 = 14 sider. Online: Danskernes sundhed (sst.dk)

* Vedtofte, DI (2017). 'Sundhed, sygdom og ulighed i sundhed'. I: Hjortsø, M og Mallings, C (red.), *Sygeplejebogen 1 - Profession og patient*, 5. udg., København: Gads Forlag. Side 99-114 = 15 sider

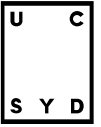
Den immobile patient og innovation

Fjelrad Johansen, B. (2019). Sygepleje. Inaktivitet og immobilitet. I: S. Hundborg (Red.), *Sygepleje: Klinisk beslutningstagen* (s. 552-574 af 643). FADLs Forlag = 23 sider

Herholdt-Lomholdt, S. M. (2019). Sygepleje og innovation. I: S. Hundborg (Red.), *Sygepleje & Patientinvolvering* (s. 136-157). FADLs Forlag = 22 sider

* Holmqvist-Larsen, T & Gregersen, M (2017). 'Fysisk inaktivitet og immobilitet', I: Hjortsø, M & Mallings, C (red.), *Sygeplejebogen 2 – Grundlæggende behov*, 5. udg., København: Gad. Side 167-184 = 18 sider.

Sommer, C (2019). 'Forebyggelse af sengelejekomplikationer er kompleks sygepleje'. *Fag & Forskning* nr. 2. Online: Forebyggelse af sengelejekomplikationer er kompleks sygepleje = 4 sider

Sommer, C (2019). 'Kroppen påvirkes fra dag et'. *Fag & Forskning* nr. 2. Findes på nettet: [Kroppen påvirkes fra dag et](#) = 6 sider

Videncenter for Velfærdsteknologi (2021, 17. September) *Hvad er velfærdsteknologi? Videnscenter for Velfærdsteknologis definition* [Video]. Youtube: <https://kortlink.dk/2uu63> = 3:46 min

Undervisere: Lisbeth Søholm Petersen, Line Kirk Øgendahl, Camilla Vestergaard Aarøe, Helle Palmelund Jessen og Ditte Kjær.

Filosofi/religion og etik (Kommunikation og sygeplejeetik) 1 ECTS

Mål

Faget sigter mod at den studerende

- har viden om og kan forklare den kommunikative betydning i forhold til dialog og relations skabelse
- kan beskrive situationsbestemt kommunikation herunder vejledning og rådgivning i samspil med patient og borger i professionsfaglig og tværprofessionel praksis
- har viden om sygeplejens værdier, de sygeplejeetiske principper og deres betydning i udøvelse af sygeplejen

Undervisningen har fokus på følgende emner:

- Etik i praksis
- Sygeplejerskens etiske kontekst
- Sygeplejeetiske principper
- Perspektiver på kommunikation
- Verbal/non verbal kommunikation
- Aktiv lytning
- Den professionelle samtale

Undervisningens tilrettelæggelse

- Dialogbaseret undervisning med refleksion
- Øvelser, små rollespil og en mindre skriftlig opgave

Bedømmelser

Faget bedømmes ved semesterets interne individuelle teoretiske skriftlige eksamen

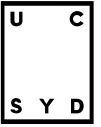
Basislitteratur

* Fjordside, S (2017). 'Etik og etiske overvejelser i sygepleje', I: Hjortsø, M og Charlotte, M, *Sygeplejebogen 1 – profession og patient*, 5. udg., København: Gad. Side 40-56 = 16 sider

* Hjortsø, M og Charlotte, M (2017). 'Kommunikation og den professionelle samtale', I: Hjortsø, M og Charlotte, M, *Sygeplejebogen 1 – profession og patient*, 5. udg., København: Gad. Side 201 + 203-217 = 15 sider

Jørgensen, K (2025). 'Aktiv lytning, spørgsmål og gensvar', I: Jørgensen, K. (red.), *Kommunikation for sundhedsprofessionelle*, 6. udg., København: Gads Forlag. Side 97-110 = 15 sider. Findes som indscannet kopi.

Langkjær, L (2010). 'Etik i praksis'. *Sygeplejersken* nr. 10, 2010, side 58-61 = 4 sider. Online: <https://kortlink.dk/2uu64>

Sygeplejeetisk Råd (2024). *Etisk grundlag for sygeplejersker*. 1. udg., København: Dansk Sygeplejeråd. 5 sider. Online: [Etisk grundlag for sygeplejersker](#)

Sygeplejeetisk Råd (2017). *Etisk refleksion i sygepleje*. København: Dansk Sygeplejeråd. Side 2-12=11 sider. Online: [etisk refleksion i sygepleje 2017.pdf \(dsr.dk\)](#)

Villadsen, D.B., Hoffmann, E. & Sørensen, M.T. (2026). Etablering af en professionel relation. I: E. Hoffmann og L. Støier (red.) *Fundamentals of Care – en grundbog i sygepleje*. 1. udg. (*ligger som indscannet kopi*)

Underviser: Helle Palmelund Jessen

Ergonomi 1 ECTS

Mål

Faget sigter mod, at den studerende:

- kan anvende de grundlæggende principper ved forflytninger, herunder brug af udvalgte hjælpemidler.
- har kendskab til arbejdsmiljølovens område, specielt vedrørende ergonomi, og hvilke instanser de kan støtte sig til i forbindelse med ergonomiske problemstillinger
- opnår grundlag for at inddrage ergonomi, som en del af grundlaget for sygeplejefaglige interventioner, og fremadrettet i den kliniske undervisning, mhp. at udvikle færdigheder i forflytninger i forhold til den konkrete patient, i samarbejde med den kliniske vejleder

Undervisningen har fokus på følgende emner:

- Teori om bevægeapparatet - naturligt bevægelsesmønster
- Grundlæggende principper.
- Arbejdsstillinger i forskellige situationer.
- Forflytninger og hjælpemidler.
- Arbejdsmiljølovgivning

Undervisningens tilrettelæggelse

- Vekslen mellem oplæg, dialog og øvelser

Bedømmelse

Faget bedømmes ved semesterets interne individuelle teoretiske skriftlige eksamen

Basislitteratur

*Mogensen, M & Böcher, M (2021). *Ergonomi: Forflytnings- og arbejdsteknik*, 3. udg. Kbh.: Munksgaard. Side 33-58, 103-108, 147-165, 167-209, 349-357 = 106 sider

Branchefællesskab Arbejdsmiljø Velfærd og Offentlig administration. (2023, 13. februar) *Podcast om risikovurdering: Episode 4 - Risikovurdering Forflyt med omtanke.* = 12 sider.

Underviser: Line Kirk Øgendahl og Anja Eskildsen

Farmakologi 1 ECTS

Mål

Faget sigter mod, at den studerende:

- har viden om den grundlæggende almene farmakologi
- kan anvende denne viden, og reflektere over klinisk farmakologi og medicinshåndtering (F3)

Undervisningen har fokus på følgende emner:

- udvikling af nye lægemidler
- naturlægemidler
- lægemiddelformer
- farmakokinetik og farmakodynamik

Undervisningens tilrettelæggelse

- Oplæg og dialogbaseret undervisning med udgangspunkt i basislitteratur

Bedømmelse

Faget bedømmes ved sin egen eksamen på 3. semester.

Basislitteratur

Medicin.dk (Online på <http://pro.medicin.dk/>) ca. 50 sider

* Olsen, I & Hallin, SP (2024). Farmakologi - Hånden på hjertet, 4. udg. København: Munksgaard. Side: 24-81+ 116-160 +704-710 (107 sider)

Underviser: Maria Graugaard Sørensen

Videnskabsteori og forskningsmetodologi 3 ECTS

Mål

Faget sigter mod at den studerende:

- har viden om og kan reflektere over vidensformer til systematisk at observere, planlægge, udføre og vurdere sygeplejeinterventioner i samspil med patient og borger (V2)
- har viden om videnskabsteori, forskningsmetode og modeller for evaluering, kvalitetssikring og – udvikling samt relatere denne viden til forsknings- og udviklingsarbejde i professionspraksis (V17)
- kan søge og vurdere praksis-, udviklings- og forskningsviden relateret til at vurdere patienter/borgers sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge (del af F11)

Undervisningen har fokus på følgende emner:

- Hvad er forskning?
- Sygepleje og forskning, herunder evidensbaseret sygepleje
- Argumentationsteori
- Aristoteles' Vidensformer
- kvalitative og kvantitative forskningsmetoder
- Paradigmebegrebet
- Identifikation af forskningsartikler, forskningsprocessen, herunder IMRaD
- Ontologi og epistemologi
- Kvalitative metoder ift. interviews: det individuelle interview, inklusions-og eksklusionskriterier
- Kvalitetsvurdering af kvalitativ forskningsartikel
- Etik i forskning

Undervisningens tilrettelæggelse

- Oplæg og dialogbaseret undervisning med udgangspunkt i basislitteratur

Bedømmelse

Faget bedømmes ved semesterets interne individuelle teoretiske skriftlige eksamen.

Basislitteratur

Benwell, CF & Bruhn, H (2011). 'Argumentation som klinisk metode'. I: Holen, M; Voigt, JR og Lene, S (red.), *Kliniske metoder i sygeplejepsiksis: perspektiver og positioner*. København: Munksgaard Danmark. Side 129-144 = 16 sider.

Sørensen, M. T., Villadsen, D. B., & Gildberg, F. A. (2023). Smertevurdering hos demensramte – detektivarbejde uden lup: Et studie af, hvordan sundhedsprofessionelle identificerer og vurderer smerter hos borgere med moderat til svær Alzheimers sygdom. *Klinisk sygepleje*, 37(3), 133–149 = 17 sider.

Online på Idunn: <https://doi.org/10.18261/ks.37.3.2>. Log på vha. linket, skriv titlen i søgefeltet og klik på luppen for at søge.

* Hegelund, S (2022). *Akademisk argumentation*. Frederiksberg: Samfundslitteratur. Side 5-48 = 43 sider

Critical Appraisal Skills Programme (2024). *CASP Checklist: For Qualitative Research*. Online: [Qualitative Studies Checklist - CASP](#) = 6 sider

* Nielsen, DA; Hjørnholm, TQ & Jørgensen, PS (2024). *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. 2. udg. Frederiksberg: Samfundslitteratur. Side 151-164, 219-241 = 46 sider

Pedersen, C, (2006). 'Vidensformer'. I: Hørdam, B & Pedersen, C (red.), *Vidensformer, pædagogik, sundhed*. København Gads Forlag, side 41-58 = 18 sider.

Sørensen, D (2019). 'Sygepleje og forskning'. I: Hundborg, S (red.), *Sygepleje og Klinisk lederskab: Bind 2*. Kbh.: FADL. Side 278-302 = 24 sider.

Sørensen, LV (2020). 'Opbygning og læsning af forskningsartikler'. I: Rasmussen, JL & Pedersen, MK (red), *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2 udg. København: Gad. Side 247-266 = 19 sider

*Thisted, J (2024). *Forskningsmetode i praksis: projektorienteret videnskabsteori og forskningsmetodik*. 3. udgave. Kbh.: Munksgaard. Kap. 1 Introduktion og kap 5 forskning og forskningsmetoder = 40 sider.

Underviser: Pia Bonde Jensen

Folkesundhed epidemiologi og miljø 1 ECTS

Mål

Faget sigter mod at den studerende:

- har forståelse for begrebet folkesundhed og dets relation til sundhedsprofessionel virksomhed (V3)
- har viden om epidemiologiske forskningsmetoder og undersøgelsesdesigns (V17)
- har viden hvad evidensbaseret praksis er, og det grundlag det bygger på (V17)
- kan forstå sammenhængen mellem kliniske retningslinjer og den forskning der ligger bag udarbejdelsen af sådanne (K12)
- kan læse og forstå sundhedsvidenskabelige artikler af kvantitativt design (V17, F11)

Undervisningen har fokus på følgende emner:

- Begrebet folkesundhed
- Hvad er epidemiologi og hvad er sammenhængen mellem epidemiologi og folkesundhed
- Sammenhængen mellem epidemiologisk forskning og evidensbaseret praksis
- Kvantitativ forskning
- Centrale begreber og fagudtryk

Undervisningens tilrettelæggelse

- Oplæg og dialogbaseret undervisning med udgangspunkt i basislitteratur

Bedømmelse

Faget bedømmes ved semesterets interne individuelle teoretiske skriftlige eksamen.

Basislitteratur

* Vilstrup, DL, Bennich, BB og Pihl, GT (2023). *Basal epidemiologi og statistik*. 2. udgave København: Munksgaard. Kap 1-3. Side 13-89 = 77 sider.

Critical Appraisal Skills Programme (2024) *CASP-checklist-randomised-controlled-trials-RCT-2024*.

Online: [CASP-checklist-randomised-controlled-trials-RCT-2024.docx](#) = 6 sider

Underviser: Pia Bonde Jensen

Anatomi – Fysiologi – Genetik 6 ECTS

Mål

Faget sigter mod at den studerende:

- har viden om legemets normale opbygning, udvikling og funktion i et livsforløb fra foster til død
- har viden om celler, væv, organer og organsystemers placering samt mikro- og makroskopiske anatomi (v1)
- Har viden om legemets fysiologiske systemer, normale fysiologiske processer og kontrolsystemer, og systemernes fysiologiske samspil (v1)
- Har viden om legemets reaktion og kompensationsmuligheder ved normale påvirkninger (v 1)
- kan anvende viden om ovenstående emner på udvalgte patientsituationer, fx til at kunne aflæse patientens kliniske tegn

Undervisningen har fokus på følgende emner:

- Celle og væv
- Kredsløb
- Respiration
- Fordøjelse
- Nyrer og urinveje
- Nervesystem
- Bevægeapparat

Undervisningens tilrettelæggelse

- Oplæg hvor underviser gennemgår stoffet
- Dialogbaseret undervisning
- Gruppearbejde
- Individuelle opgaver
- Der anvendes forskellige medier i undervisningen og i forberedelsen.

Bedømmelse

Faget bedømmes ved semesterets interne individuelle teoretiske skriftlige eksamen.

Basislitteratur

* Bojsen-Møller, M.J. & Nielsen, O.F. (2024) *Anatomi og fysiologi - hånden på hjertet*. 3. udg. Munksgaard. Side 25-55, 59-134, 139-172, 205-252, 285-330, 391-450, 475-543 = 333 sider

Mikkelsen, T.R. (2014, 30.juni). *Nyrer og urinveje: centrale anatomiske fagudtryk*. [video] Youtube.
https://www.youtube.com/watch?v=0KTtwU_QL5I&t=133s = 5 sider

Mikkelsen, T.R. (2014, 20.maj) *Nefronets funktioner – et overblik*. [video]. Youtube.
<https://www.youtube.com/watch?v=gT8K-KrFH3g> = 4 sider

Mikkelsen, T.R. (2014, 20.maj) *Nyrer og urinveje: Nyrernes tærskelværdi for glukose og glukose i urinen*. [video] Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=CTZjCJuUcUg> = 4 sider

OpenSciEd Account (2021, 29.Dec.) *Lesson 2 Muscle Contraction*. [video] Youtube.
<https://www.youtube.com/watch?v=XvyM71u1UP4> = 2 sider

Sullivan, C. (2018, 16. April) *Calcium homeostasis and Parathyroid Hormone – PTH* [video] Youtube.
<https://www.youtube.com/watch?v=tQVzZaV9yDY> = 5 sider

Underviser: Camilla Vestergaard Aarøe, Line Kirk Øgendahl, Nadia Barouni-Fellner og Helle Palmelund
Jessen

Biokemi og biofysik 2 ECTS

Mål

Faget sigter mod, at den studerende:

- har viden om organismens kemiske sammensætning og de kemiske processer og reaktioner, der foregår i denne
- kan reflektere og anvende denne viden som baggrundsviden/paratviden til forståelse af fag som ernæring, sygdomslære, farmakologi og sygepleje

Undervisningen har fokus på følgende emner:

- Organisk kemi
- Stofskiftet (næringsstofferne kemi fra indtagelsen, fordøjelsen, omsætningen og til udskillelsen)
- Organernes biokemi

Undervisningens tilrettelæggelse

- Dialogbaseret undervisning
- Arbejde med studiespørgsmål med mulighed for vejledning og feedback

Bedømmelse

Faget bedømmes ved semesterets interne individuelle teoretiske skriftlige eksamen.

Basislitteratur

* J Nielsen O. & Bojsen-Møller M. (2024). *Biokemi og genetik - Hånden på hjertet, 1. udg.*, København: Munksgaard. Side: 1-17, 18-41, 42-79. 80-91, 226-238, 238-249, 250-251 = 112 sider

Undervisere: Line Kirk Øgendahl og Nadia Barouni-Fellner

Mikrobiologi herunder bakteriologi, virologi og parasitologi samt infektionshygiejne 4 ECTS

Mål

Faget sigter mod, at den studerende:

- har viden om mikroorganismer og de humane forsvarsmekanismer mod infektioner (V1)
- har viden om og færdigheder til at kunne reflektere, identificere og redegøre for udvalgte infektionspatologiske problemer i et patient- og sygehusperspektiv (F1, V2)
- kan inddrage og anvende praksis-, udviklings- og forskningsbaseret viden om infektionspatologiske og infektionshygiejniske forhold (F11, K12)

Undervisningen har fokus på følgende emner:

Del 1: Mikrobiologi, bakteriologi, virologi og parasitologi

- Mikroorganismers morfologi, formering, ernæring og stofskifte
- Påvisning af mikroorganismer
- Infektionsbegrebet
- Naturlig og erhvervet immunitet
- Hypersensibilitet
- Vaccination, seroprofylakse og seroterapi

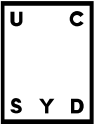
Del 2: Mikrobiologi og infektionshygiejne

- Mikrobiologi/hygiejne historisk og aktuelt
- infektionshygiejniske principper i såvel primær som sekundær sektor
- Sterilisering og aseptik
- Antiseptik og desinfektion
- Håndhygiejne
- Isolationsregimer
- Smittemåde og smitteveje

Undervisningens tilrettelæggelse

- Dialogbaseret undervisning
- Interaktive undervisningsprogrammer
- Øvelser og scenarier i simulationslokalerne
- Gruppedynamiske processer
- Vejledning og feedback i forbindelse med gruppearbejde og fremlæggelser

Bedømmelse

Faget bedømmes ved semesterets interne individuelle teoretiske skriftlige eksamen.

Basislitteratur

* Hansen, LB & Østergaard, C (2024). *Mikrobiologi – Hånden på hjertet*, 4. udg., København: Munksgaard. Side 18- 320 = 302 sider

Statens Serum Institut (2021), *Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer*. Online: <https://hygiejne.ssi.dk/retningslinjer/nir> s. 5-44 = 39 sider

Veje, P. L., & Hvingelby, H. T. (2025). *Infektionshygiejne i praksis: Reflektion og klinisk beslutningstagen*. Gads Forlag. Side 111-120 = 9 sider

Undervisere: Nadia Barouni-Fellner, Lisbeth Søholm Petersen og Pia veje

Aktiviteter, der udgør forudsætningskrav på 1. semester

Patientfortælling

Opgavetype og arbejdsform

Individuel, skriftlig beskrivende og reflekterende kombinationsopgave mellem klinisk og teoretisk undervisning. Udarbejdes i forbindelse med klinisk undervisning på 1. semester.

Mål for læringsudbytter

Denne opgave retter sig mod følgende mål for læringsudbytter

Viden

3) har viden om og kan reflektere over viden om individuelle forholds indflydelse på menneskers oplevelser og reaktioner ved sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge

10) har viden om, hvad det vil sige at være patient

13) har viden om og kan forklare den kommunikative betydning i forhold til dialog og relationsskabelse

Færdigheder

11) kan søge og vurdere praksis-, udviklings- og forskningsviden relateret til at vurdere patienter/borgers sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge og kan anvende forskellige studiemetoder i tilrettelæggelse af egen læring samt herunder indgå i forpligtende samarbejde med andre

Kompetencer

14) forstå og identificere egne læreprocesser og udviklingsbehov

Mål

At den studerende:

- kan beskrive og reflektere over egne erfaringer med kommunikationen med en udvalgt patient
- kan beskrive en patients oplevelse af sin situation
- kan anvende relevant praksis- udviklings- og forskningsviden i relation til den udvalgte patient
- opnår erfaringer med udarbejdelse af skriftlige opgaver, jvf. Krav til indhold og de redaktionelle retningslinjer
- er bevidst om hvad han/hun har lært – både fagligt og læringsmæssigt. Hvordan er det lært, hvordan kan det lærte kan anvendes i praksis, samt hvad der skal gøres for at lære mere
- er opmærksom på egne læringsmetoder og kan justere sin måde at være studerende på, så bedst muligt udbytte opnås.

Krav til indhold

- Kort indledning med beskrivelse af opgavens type, formål og fokus

- Beskrivelse af patienten og dennes situation
- Beskrivelse af kontekst for samtalen med patienten (rammerne og sammenhæng samtalen indgår i)
- Beskrivelse af patientens oplevelse af, det at være syg og patient
- Faglig refleksion over kommunikation og relationsdannelse med patienten med inddragelse af praksis viden og teoretisk viden. Herunder angivelse af referencer.
- Faglig refleksion over en udvalgt del af fortællingen med inddragelse af såvel praksis viden og teoretisk viden fra semestrets fagområder f.eks. anatomi og fysiologi, mikrobiologi og sygepleje. Herunder angivelse af referencer.
- Afslutning med beskrivelse af, hvad den studerende har lært af at arbejde med patientfortællingen, og hvordan den teoretiske viden er anvendt i klinikken.
- Referenceliste jf. APA- standarden.

Produkt

- Max 14.500 anslag med mellemrum. Forside, indholdsfortegnelse og referenceliste er IKKE indeholdt i de 14.500 anslag. Antallet af anslag skal angives på opgavens forside.
- Opgaven udarbejdes efter "Redaktionelle retningslinjer for opgaveskrivning", som findes under rummet "min uddannelse" i itslearning. Den studerende skal herunder anvende standard forsiden, som også findes under rummet "min uddannelse".
- Patientens navn og andre identificerbare forhold skal anonymiseres i opgaven
- Afleveres i itslearning – se deadline i "Oversigt over obligatoriske forhold på 1. semester", som findes tidligere i denne semesterbeskrivelse

Vejledning

Der gives kollektiv vejledning til opgaveskrivningen forud for den kliniske undervisning.

Klinisk vejleder er behjælpelig med at udvælge egnet patient og sikre samtykke.

Feedback og bedømmelse

Aktiviteten godkendes ved rettidig aflevering i itslearning samt deltagelse i selvrefleksion og feedback.

Der gives kort mundtlig feedback i forhold til de faglige refleksioner samt redaktionelle retningslinjer for opgaveskrivning og herunder anvendelse af referencer og udformning af referencelisten. Der lægges vægt på, at feedbacken er formativ.

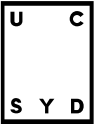
Tid og sted for feedback aftales med vejleder på opgaven.

Basislitteratur

Sygeplejerskeuddannelsen Campus Aabenraa (2024). *Redaktionelle retningslinjer for opgaveskrivning*.

Findes på It's learning under min uddannelse i mappen Studieordning, regler, rammer og kvalitetssikring

UC SYD biblioteket (2019). *APA - referencestandarden American Psychological Association* [video] Vimeo: [APA - referencestandarden American Psychological Association on Vimeo](#)

UC SYD biblioteket (2024). *Guide til APA-standard*. 7. udg. UC SYD Biblioteket [Guide til APA-Standard \(ucsyd.dk\)](https://ucsyd.dk)

Desuden skal du bruge relevant litteratur jf. Krav til indhold

Praktiske og teoretiske fremlæggelser af grundlæggende sygepleje

Opgavetype og arbejdsform

Praktisk og teoretisk gruppeopgave med fremlæggelse

Mål for læringsudbytter

Denne aktivitet retter sig mod følgende mål for læringsudbytter for faget sygepleje

- Kan beskrive hvad det vil sige at være patient – med særligt fokus på afhængighed i forbindelse med kropspleje – og kan reflektere over hvilken betydning, det har for sygeplejerskens rolle.
- Kan beskrive professionens anvendelse af teknologi i plejen.
- Kan anvende klinisk beslutningstagning ud fra inddragelse af forskellige former for viden i forhold til grundlæggende sygepleje til udvalgte patientsituationer, herunder anvendelse af model for praktisk færdighedsudøvelse, til systematisk at observere, justere, udføre, vurdere, evaluere og justere sygepleje på individniveau.
- Kan beskrive situationsbestemt kommunikation, vejledning, rådgivning i samspil med patient og borger.
- Kan søge og anvende praksis- udviklings- og forskningsviden i relation til en konkret patientsituation

Mål

At den studerende:

- Kan udføre grundlæggende sygepleje i en udvalgt patientsituation
- Kan inddrage model for praktisk færdighedsudøvelse og model for kliniske beslutningstagning
- Kan reflektere fagligt med inddragelse af praksis-, udviklings- og forskningsviden

Krav til indhold

På baggrund af en case med tilhørende beskrivelse af konkret grundlæggende sygeplejeprocedure udføres sygeplejehandlinger med efterfølgende faglig refleksion, herunder inddragelse af "model for praktiske færdighedsudøvelse". Konkret og uddybende opgavebeskrivelse findes på it's learning senest en måned før den obligatoriske studieaktivitet.

Produkt

Fremlæggelse i grupper for underviser, hvor der fremvises praktisk udførelse af grundlæggende sygepleje (10 min) med efterfølgende refleksion (10 min). Fremlæggelsen demonstrerer opfyldelse af mål samt krav til indhold

Vejledning

Den konkrete opgavebeskrivelse bliver gjort tilgængelig ca. 1 måned før, hvorfor der er mulighed for øvelser, planlægning af udførelsen af den grundlæggende sygepleje og sparring med underviser.

Feedback og bedømmelse

Aktiviteten godkendes ved fuld deltagelse i fremlæggelsen. Der gives mundtlig formativ feedback.

Fokus er her opfyldelse af krav til indhold og den studerendes evne til at reflektere de praktiske sygeplejehandlinger med relevant teori.

Ved ikke fuld deltagelse, foretages en individuel vurdering med henblik på at lave et afhjælpningsforsøg, som også inkluderer en mundtlig fremlæggelse.

Den kliniske del

Sygepleje 1 ECTS

Mål

At den studerende:

- har viden om og kan reflektere over viden om individuelle forholds indflydelse på menneskets oplevelser og sygdomssammenhænge og betydning
- har viden om sygeplejerskens virksomhedsområde relateret til det kliniske undervisningssted
- observerer udvalgte sygeplejefaglige interventioner i stabile pleje- og behandlingsforløb

Klinisk undervisning har fokus på følgende emner:

- Introduktion til det kliniske undervisningssted
- Observation af grundlæggende sygepleje herunder anvendelse af teknologi og tværprofessionelt samarbejde
- Mødet med patient/borger og samspil, kommunikation og relationsskabelse mellem patient/borger og sygeplejerske

Aktivitet, der udgør forudsætningskrav i den kliniske del:

Patientfortælling jf. beskrivelsen tidligere.

Patienten udvælges i samarbejde med den kliniske vejleder, som har ansvar for at de juridiske retningslinjer i forhold til samtykke, tavshedspligt og anonymitet overholdes.

Krav til indhold

Se beskrivelsen af **Patientfortælling** tidligere i semesterbeskrivelsen.

Obligatoriske forhold i den kliniske del

Der er mødepligt 24 timer fordelt over flere dage. Ved sygdom kontakter den studerende klinikstedet og det aftales om fraværet kan indhentes senere i samme uge. Den studerende skal ligeledes kontakte den semesteransvarlige og klinisk koordinator vedr. fraværet, da der skal laves individuel aftale om afhjælpningsforsøg.

Basislitteratur

Bernild, C. (2022). Kliniske studier. I: E. Hofmann, & K. Vestergaard (Red.), *At studere sygepleje - find din vej igennem sygeplejerskeuddannelsen* (s. 92-107). Gads Forlag.

Individuel skriftlig teoretisk eksamen på 1. semester

Antal ECTS der prøves

29 ECTS i teori og 1 ECTS i klinik

Fag der indgår i prøven

Sygepleje
Ergonomi
Forskningsmetodologi/videnskabsteori
Folkesundhed-epidemiologi og miljø
Anatomi/fysiologi/genetik
Biokemi og biofysik
Mikrobiologi
Filosofi/religion og etik

Opgavetype:

Individuel teoretisk skriftlig eksamen

Forudsætninger for at kunne gå til eksamen

Alle aktiviteter, der udgør forudsætningskrav, skal være gennemført og dokumenteret i it's learning.

Studerende skal have installeret eksamensprogrammet på deres bærbare device. Der skemalægges hjælp hertil. Ved udeblivelse fra denne hjælp er den studerende selv ansvarlig for henvendelse til IT.

Studerende, som skal have læse- og skrivehjælpe midler skal desuden have installeret Device Monitor.

Mål for eksamen

At den studerende med udgangspunkt i en case demonstrerer læringsudbyttet der retter sig mod semestrets tema "Observation og vurdering af patient og borgers sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge" og fagenes emner jf. fagbeskrivelserne.

- kan beskrive menneskets anatomi, fysiologi, genetik, biokemi og patofysiologi, herunder mikrobiologi og kan inddrage denne viden i relation til en konkret patient (situation) (V1, V3)
- kan forklare og anvende generelle og specielle infektionshygiejniske forholdsregler med henblik på, at forebygge smitte og afbryde smitteveje i relation til en konkret patientsituation (V1, V2, V3, F1, F2)
- kan beskrive sygeplejerskens kernekompetencer, hvad der kendetegner sygeplejen som profession, hvad det vil sige at være professionel og kan beskrive elementer af sundhedsvæsenets opbygning (v6 + v7).
- kan beskrive hvad det vil sige at være patient med særlig fokus på oplevelsen af afhængighed i forbindelse med kropsspleje (V10)

- kan beskrive og reflektere over menneskers oplevelser og reaktioner ved sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge (V3)
- kan beskrive professionens anvendelse af teknologi i plejen (V9)
- kan beskrive elementer af innovation til forandring af praksis (V12)
- kan beskrive og forklare behovsteorier og reflektere over hvordan denne viden kan anvendes i forhold til en konkret patientsituation (V2, V3, V 7,)
- kan beskrive og forklare den grundlæggende sygepleje i forhold til immobilisering – herunder principper ved forflytninger og egne arbejdsstillinger (V1, V2, V3, V6, V7, V9, F1)
- kan anvende klinisk beslutningstagning ud fra inddragelse af forskellige former for viden i forhold til grundlæggende sygepleje til udvalgte patientsituationer, herunder anvendelse af model for praktisk færdigudøvelsen, til systematisk at observere, udføre, vurdere, evaluere og justere sygepleje på individniveau (F1, F2, V2, K12)
- kan beskrive sygeplejeetiske værdier og principper og hvordan denne viden kan anvendes i forhold til en konkret patientsituation (V7)
- kan beskrive elementer af kommunikationens betydning i relationen til patienten (V13 + F5 + F7)
- kan beskrive, hvorledes kvaliteten af en kvalitativ forskningsartikel vurderes (V17)

Form og omfang

Eksamen foregår i Wiseflow som Flowlock, hvor der ikke er internetadgang.

Eksamen tager udgangspunkt i en case hvortil der stilles spørgsmål indenfor alle semestrets fag.

- Sygeplejefaget hvor elementer af kommunikation og etik, ergonomi, forskningsmetodologi og videnskabsteori samt folkesundhed-epidemiologi og miljø indgår.
- Anatomi/fysiologi/genetik, mikrobiologi/infektionshygiejne og biokemi/biofysik.

Eksamen består af et opgavesæt, som max kan give 100 point.

Den studerende er ansvarlig for at medbringe fungerende computer og strømforsyning.

Den studerende er ligeledes ansvarlig for, at nødvendige programmer er installeret forud for eksamen.

Hjælp hertil skemalægges.

Prøven er uden hjælpemidler.

Eksamensforløb

Eksamen er en 4 timers skriftlig opgave, som afvikles med fysisk tilstedeværelse på campus i slutningen af 1. semester.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelse foretages af faglærerne ud fra semestrets mål for eksamen og bedømmes ud fra 7 trinskalaen.

Eksamen skal bestås med min. 50 %

Stave- og formuleringsevne indgår i bedømmelsen

Ved aflevering af besvarelsen foretages en plagieringskontrol. Hvis denne viser et resultat på 20% plagiat eller derover, vil sagen blive undersøgt nærmere. Plagiat indebærer, at den studerende uretmæssigt udgiver andres arbejde for sit eget eller at den studerende anvender eget tidligere bedømte materiale uden henvisning. Uddannelsesinstitutionen kan i tilfælde af plagiat, undlade at bedømme en opgave hvorved den studerende mister et prøveforsøg (Eksamensbekendtgørelsen). Ved gentagne tilfælde kan den studerende bortvises.

Feedback

Der gives mulighed for mundtlig feedback til studerende, som ikke har bestået, samt til studerende, der har opnået karakteren 02, ved henvendelse til vejleder senest 14 dage efter offentliggørelsen af karakteren.

Generelle regler

Indstilling

Indstilling til prøve sker automatisk, og følger i øvrigt bestemmelserne i studieordningen.

Sygdom

Ved sygdom kræves lægedokumentation for ikke at miste et prøveforsøg.

Nyt prøvetidspunkt aftales ved raskmelding individuelt efter bestemmelser i Eksamensbekendtgørelsen samt Studieordningen.

Omprøve

Ved ikke bestået eksamen, eller ved mistet prøveforsøg tilrettelægger uddannelsesinstitutionen tidspunkt for 1. omprøve (Eksamensbekendtgørelsen). Indstilling til omprøven sker automatisk.

Ved ikke bestået prøve eller ved mistet prøveforsøg i forbindelse med 1. omprøve tilrettelægger uddannelsesinstitutionen tidspunkt for 2. omprøve - dog tidligst 2 uger efter 1. omprøve.

Regler for klage

Jf. Eksamensbekendtgørelsens skal klage foreligge skriftligt senest 2 uger efter at eksamensresultatet er meddelt.

Referencer

Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i sygepleje, BEK, nr. 978 af 23/06/2022. (Uddannelsesbekendtgørelsen)

Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, LBK nr 396 af 12/04/2024 (LEP-Loven)

Bekendtgørelse om eksamener og prøver i professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser, BEK, nr. 624 af 02/06/2025. (Eksamensbekendtgørelsen) [Eksamensbekendtgørelsen](#)

Studieordning for Professionsbachelor i Sygepleje ved UC SYD af 19. august 2016/opdateret juni 2022.